Samenvatting subsidieaanvraag passend onderwijs voor leerlingen met kenmerken van begaafdheid 2023-2025

Doelgroep

Onze doelstelling is om passend onderwijs voor alle leerlingen met kenmerken van begaafdheid te bieden in onze regio. Wanneer wij ervan uitgaan dat ongeveer tien procent van de leerlingen kenmerken laten zien die kunnen duiden op (hoog)begaafdheid, kunnen we stellen dat dit binnen SWV Kop van Noord-Holland Passend PO (circa 12.877 leerlingen) voor circa 1.288 leerlingen geldt. De kenmerken en behoeften van deze groep is divers, mede afhankelijk van zowel persoonlijke als omgevingsfactoren; velen ontwikkelen zich goed zonder grote problemen, anderen hebben behoefte aan extra ondersteuning.

Visie en samenvatting doelstellingen

Voor het merendeel van de (hoog)begaafde leerlingen willen wij passend onderwijs op de eigen school realiseren; thuisnabij en vanuit de basis en/of extra ondersteuning van de school verzorgd. Hiervoor zijn kundige leerkrachten, intern begeleiders /kwaliteitscoördinatoren en leerlingbegeleiders nodig én schoolleiders die hen middels taak- en professionaliseringsbeleid ondersteunen.

Passend onderwijs begint bij een vroege signalering van de specifieke behoeften van een leerling. We weten dat ruime expertise nodig is om de kenmerken van een ontwikkelingsvoorsprong / begaafdheid op jonge leeftijd goed te signaleren. Hier willen we dan ook verder in investeren.

Wanneer de behoeften van een (hoog)begaafde leerling vragen om meer ondersteuning of een onderwijsomgeving met méér ontwikkelingsgelijken, willen wij voorzien in regionale speciale voorzieningen waarin (hoog)begaafde leerlingen elkaar kunnen ontmoeten en samen kunnen leren en werken.

De samenwerking met het voortgezet onderwijs willen wij verder verbeteren, zodat expertise vanuit onze sector ook hier kan worden benut en ingezet en we hiermee de kansen voor een doorgaande ontwikkeling voor leerlingen met kenmerken van begaafdheid vergroten en de kans op schooluitval verkleinen.

Met gelden uit de vorige subsidieregeling – waarvoor wij verlenging hebben aangevraagd – financieren wij o.a. een trainings-/nascholingsaanbod voor alle scholen alsmede een aanbod van een regionaal HB coördinatoren/-specialistennetwerk en deels ook inzet van de HB-deskundigen. Vanuit de eigen begroting van het samenwerkingsverband financieren we de structurele inzet van onze HB-deskundigen, de plusklassen en het Eureka onderwijs.

Waar staan we nu (eind kalenderjaar 2023)?

Basisondersteuning

De basisondersteuning wordt jaarlijks met zelfevaluaties gemeten en besproken in de kwaliteitsgesprekken met het samenwerkingsverband. In dit zelfevaluatieonderzoek zijn de volgende parameters m.b.t. (hoog)begaafde leerlingen opgenomen:

- Actieve toepassing protocol meer- en hoogbegaafdheid
- Aanbod meer- en hoogbegaafdheid
- Compacten/verrijken

In schooljaar 2022-2023 gaf 57% van de scholen aan dat zij een protocol meer- en hoogbegaafdheid actief toepast. 96% van alle scholen heeft een aanbod meer- en hoogbegaafdheid en past compacten en verrijken toe als onderwijsinterventies. Deze hoge percentages kunnen samenhangen met het gegeven dat er binnen ons samenwerkingsverband al lange tijd aandacht is voor (hoog)begaafde leerlingen. Ruim 10 jaar geleden (2012-2013) startte een project van waaruit verplichte teamtraining voor alle scholen volgde (verzorgd door Novilo) en begaafdheidsdeskundigen werden aangesteld voor ondersteuning van de scholen.

Vanuit de constatering dat de eerste parameter – actieve toepassing protocol meer- en hoogbegaafdheid - op verschillende wijze door scholen wordt geïnterpreteerd en uitvraag daardoor minder betrouwbare informatie oplevert, hebben we als samenwerkingsverband de volgende nadere toelichting verschaft aan de scholengroep voorzitters tijdens een bijeenkomst op 29 november 2022:

Wat verstaan we onder het actief toepassen van een protocol meer- en hoogbegaafdheid?

Er is binnen de school een eenduidige werkwijze rondom signaleren, onderwijs en begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen. Deze werkwijze is op schrift vastgesteld, bij alle teamleden bekend en er wordt naar gehandeld. De werkwijze wordt geëvalueerd.

Een school kan (maar hoeft niet) hiervoor ook een bestaand protocol gebruiken, zoals het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH), SIDO PO of Hoogbegaafdheid In Zicht.

Voorwaardelijk voor bovenstaande zijn een gedragen visie en voldoende kennis bij

Om de basisondersteuning voor (hoog)begaafde leerlingen verder te verbeteren, zijn we in schooljaar 2022-2023 gestart met het aanbieden van een trainingsaanbod verzorgd door onze eigen HB-specialisten. Vanwege grote belangstelling hebben we de beide door ons aangeboden trainingen (een basistraining ‘passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen’ en een training ‘kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong’) tweemaal aangeboden in dit schooljaar. Het trainingsaanbod is in schooljaar 2023-2024 gecontinueerd.

Mede door al deze initiatieven constateren wij dat op de basisscholen in de Noordkop (in vergelijking met andere regio's) reeds een behoorlijke basis aan kennis en vaardigheid beschikbaar is om (hoog)begaafde leerlingen te (h)erkennen en aan te sluiten bij hun behoeften. Gelijktijdig is blijvende aandacht en expertiseontwikkeling nodig voor zowel borging, doorontwikkeling als voldoende toerusting van nieuw personeel.

Extra ondersteuning

Op steeds meer basisscholen wordt een extra ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen aangeboden of ontplooid. Scholen werken bijvoorbeeld met groepjes leerlingen aan de ontwikkeling van executieve vaardigheden en/of een meer op groei gerichte mindset in interne plusgroepen. Om de extra ondersteuning op scholen verder te versterken, bieden we vanuit het swv een in company training 'coördinator hoogbegaafdheid' aan waarmee we een groep van ongeveer 40 mensen willen toerusten met verdiepte kennis. Ook zijn we in schooljaar 2021-2022 een HB coördinatoren-/specialistennetwerk gestart om regionale kennisdeling te stimuleren. In dit netwerk participeren onderwijsprofessionals die zich intensiever bezighouden met ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen of met (de ontwikkeling van) schoolbeleid op dit vlak.

Regionale voorzieningen

Het samenwerkingsverband biedt sinds schooljaar 2012-2013 vijf regionale plusklassen aan voor hoogbegaafde leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte. Leerlingen van verschillende scholen ontmoeten elkaar 1 dagdeel per week in de plusklas waar wordt bijgedragen aan de ontwikkeling van hun leer-, denk- en levensvaardigheden. De groepen bieden in totaal plaats aan 64 leerlingen die vanuit het ondersteuningsteam (OT) van hun school worden aangemeld bij het samenwerkingsverband. De aanmeldingen worden inhoudelijk beoordeeld door een HB-deskundige van het swv.

Het samenwerkingsverband heeft daarnaast een voltijds onderwijsvoorziening voor hoogbegaafde leerlingen, Eureka. Deze voorziening is gehuisvest binnen een reguliere basisschool en biedt op dit moment plaats aan maximaal 45 leerlingen. De doelgroep bestaat uit hoogbegaafde leerlingen die zich dusdanig versneld ontwikkelen dat passende uitdaging op de reguliere basisschool onvoldoende kan worden geboden en/of leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte op het gebied van leren leren, zelfsturing, de sociale en/of emotionele ontwikkeling. Ook dubbel bijzondere leerlingen maken onderdeel uit van de doelgroep, mits er geen sprake is van externaliserend gedrag. Leerlingen worden vanuit het ondersteuningsteam (OT) van hun school aangemeld bij het samenwerkingsverband. De aanmeldingen worden beoordeeld in de Commissie Toeleiding Onderwijsvoorzieningen (CTO), waarbij een HB-deskundige van het swv wordt uitgenodigd.

Het samenwerkingsverband wenst deze voorzieningen voort te zetten vanuit de overtuiging dat hiermee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan een dekkend aanbod in de regio en uitval binnen het onderwijs wordt voorkomen.

Samenwerking po-vo

In de afgelopen jaren zijn – mede vanuit het vorige subsidieproject 2019-2023 – een aantal initiatieven genomen om de samenwerking met en daarmee overgang naar het voortgezet onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen in onze regio te verbeteren. Er zijn enkele bijeenkomsten georganiseerd waarin professionals uit het po (teams plusklassen en Eureka, HB-coördinatoren-/specialistennetwerk) en vo (werkgroep HB met daarin afgevaardigde van elke school uit swv vo Kop van Noord-Holland) elkaar ontmoetten en zowel kennis, goede voorbeelden als ervaringen uitwisselden. Op basis hiervan is het overdrachtsformulier aangepast/uitgebreid en zijn enkele korte lijnen tussen bijvoorbeeld de plusklassen en Eureka en een aantal vo scholen ontstaan.

Wat willen we bereiken (2023-2025)?

Voorafgaand aan het indienen van ons activiteitenplan hebben wij diverse brainstormsessies met leerlingen, ouders en scholen georganiseerd (najaar 2023). Op basis van input van leerlingen, ouders, de vertegenwoordigers van onze schoolbesturen, teamleden plusklassen en Eureka, begaafdheidsdeskundigen en projectleider komen wij tot de volgende doelstellingen:

Doelstelling 1: kwaliteit van (vroeg)signalering, basisondersteuning en extra ondersteuning op de scholen verder vergroten.
Activiteiten o.a.
- Aanbieden van trainingen
- Blijvende inzet HB-deskundigen

Doelstelling 2: Verhogen van het aantal en verstevigen van de positie van HB-coördinatoren op de scholen/bij de schoolbesturen, hiermee verbeteren extra ondersteuning én beleid op scholen.
Activiteiten o.a.
- Aanbieden jaartraining 'coördinator hoogbegaafdheid'
- Faciliteren van regionaal netwerk HB-coördinatoren

Doelstelling 3: Door ontwikkeling van onze voorzieningen, waarbij de samenwerking tussen Eureka en plusklassen wordt verstevigd en Eureka zich ontwikkelt richting expertisecentrum.
Activiteiten o.a.
- Huisvesting plusklas regio Den Helder bij De Kameleon en Eureka-afdeling
- Ambulante inzet vanuit Eureka, waarmee kennisdeling met zowel het po als het vo wordt gefaciliteerd

Doelstelling 4: voorkomen van schooluitval middels een dekkend aanbod in de regio en intensievere samenwerking met voortgezet onderwijs en aanpalende samenwerkingsverbanden indien nodig.
Activiteiten o.a.
- Periodiek overleg tussen regionaal netwerk HB-coördinatoren PO en werkgroep HB VO
- Organisatie inspiratiebijeenkomsten voor po en vo

Doelstelling 5: de samenwerking met en informatievoorziening aan ouders verbeteren.
Activiteiten o.a.
- Aanbieden van oudergespreksgroep Peers4Parents
- Verbeteren informatie op de website